

**REMISSYTTRANDE**  
2014-12-03  
Dnr 0240/14  
Er referens: Ju2014/5566/L5

Justitiedepartementet  
Straffrättsenheten  
103 33 Stockholm

## **Remissyttrande över betänkandet Organiserad brottslighet – förfälts- och underlåtenhetsansvar, kvalifikationsgrunder m.m. (SOU 2014:63)**

Brottsförebyggande rådet (Brå) har fått rubricerade betänkande på remiss. Brå tillstyrker i allt väsentligt utredningens förslag. Brå ser positivt på att utredningen ägnat mycket möda åt att bena ut vad som är det egentliga problemet med organiserad brottslighet, särskilt förmågan till otillåten påverkan. På en punkt vill Brå dock diskutera utredningens förslag.

### **6.5.2 Ansvaret för underlåtenhet att hindra brott**

Utredningen föreslår att den som har ett bestämmande inflytande i en sammanslutning och som underlåter att hindra att vissa mycket allvarliga brott begås inom ramen för sammanslutningen, ska kunna straffas. Detta ska dock inte ske om det innebär fara för den som skulle ha hindrat brottet eller någon annan person.

Enligt Brås mening är utrymmet för att tillämpa bestämmelsen begränsad. För det första kan det vara svårt att i en nätverksstruktur konstatera vem som egentligen har ett bestämmande inflytande. Förmodligen kan det vara flera personer som har stort inflytande, men det kan vara besvärligt att i det enskilda fallet – i en bestämd situation som det aktuella brottet avser – konstatera vem den personen är. För det andra är begreppet sammanslutning svårt att använda för nätverksstrukturer.

Det finns också ett problem av principiell natur, som utredningen också berör (s. 181). I kriminella "sammanslutningar" kan det också vara på det sättet att den som har ett bestämmande inflytande har den funktionen bland annat till följd av sitt skrämsekapital. Det ska inte förstås som om kriminella "sammanslutningar" hålls samman genom hot. Däremot finns det nog ofta i bakgrunden en vetskap om att sanktioner är möjliga mot den som inte följer spelreglerna. Inom vissa kriminella grupperingar spelar dock sanktioner en betydande roll.

Genom att en framtida regel skulle ställa krav på att hindra brott – finns det en uppenbar risk att personen använder skrämsekapitalet för att kontrollera sina "underlydande". Mot denna bakgrund kan det förstås som att statsmakterna legitimerar det skrämsekapital som utgör en grund för personens ställning som ledande person. Det är också detta skrämsekapital - som i vart fall i vissa situationer - förutsätts mobiliseras för att hindra brottet. Det är också det skrämsekapital som utredningens övriga förslag ska motverka.

---

Detta yttrande har beslutats av undertecknad myndighetschef. Vid den slutliga genomgången deltog enhetschef Lars Korsell och tf. enhetschef Daniel Vesterhav, föredragande.

Erik Wennerström

Daniel Vesterhav